

BIULETYN BAŁTYCKI

W I L B I

Nr. Wilno, dnia 24 sierpnia 1934 r. 213.-

T r e ś ć n u m e r u :

ŁOTWA:

1. "Jaunakas Zinas" o pakcie wschodnim. 2. Instrukcja w sprawie przyjmowania dzieci do szkół. 3. Łotewszczenie Letgalji. 4. Wizyta kawalerzystów polskich w Rydze. 5. Letgalja w cyfrach. 6. Handel zagraniczny Łotwy. 7. Sprawy sądowe byłych posłów sejmowych. 8. Ulepszenie kolei łotewskich. 9. Rozwój gospodarczego życia Łotwy. 10. Transport polski do Rygi.

---§---

1. "Jaunakas Zinas" o pakcie wschodnim. "Jaunakas Zinas" Nr. 184 /VIII.1934/: Francusko-sowiecki projekt paktu wschodniego jest bardzo korzystny dla pokojowych narodów. Rozumieją to widocznie Estonia, Łotwa, Litwa i Czechosłowacja, które wyraziły już swe uznanie dla paktu. Niemcy, Polska i Finlandja nie dały jeszcze swej odpowiedzi. Rezerwa Finlandji nie wyrze na pakt wpływu. Trudno jednak zrozumieć rezerwę Polski. Ze względu na geograficzne położenie Państwa Polskiego i okoliczność, że Niemcy nigdy nie wyraziły zadowolenia ze swych granic wschodnich, leżałoby w polskich interesach, by pakt wschodni doszedł do skutku.

Tekst paktu wschodniego nie jest jeszcze znany. Być może, wcale go jeszcze nie ma, a wysunięto jedynie ideę, z której dopiero wyłoni się tekst po porozumieniu wszystkich państw. Byłoby lekko-myślnością polityczną odrzucać samą zasadę.

Depesze donoszą, że Polska rychło udzieli swej oficjalnej odpowiedzi. Wszyscy przyjaciele Polski pragnęliby, by odpowiedź ta była pozytywna. Trudno wyobrazić, by Polska wierzyła, iż swe granice zabezpieczyła przy pomocy paktu berlińskiego. Niewiarogodna jest również pogłoska, iż Polska wraz z Niemcami ułożyły się co do podziału wpływów nad Bałtykiem.

Niezależnie od rezultatów rokowań w sprawie paktu wschodniego Łotwa może się niczego nie obawiać. Ze wszystkich nowopowstałych państw położenie Łotwy jest najbezpieczniejsze. W polityce zagranicznej sytuacja Łotwy jest również najlepsza. Łotwa nie ma żadnych terytorjalnych sporów z obcymi państwami i może śmiało prowadzić pokojową politykę zagraniczną. Łotwa nie ma żadnej potrzeby proponowania swej przyjaźni, jak również unikania przyjaźni zpośród sąsiadów.-

2. Instrukcja w sprawie przyjmowania dzieci do szkół. "L. Kareivis" Nr. 184 /VIII.1934/: Łotewski minister Oświaty Adamovics ogłosił instrukcję w sprawie przyjmowania dzieci do szkół. Instrukcja głosi, że rodzice oddając dzieci do szkoły, oznaczają ich narodowość na piśmie. Narodowość ma być sprawdzana przy pomocy dokumentów. O ile dziecko nie może się swobodnie rozmówić w danym języku mniejszościowym, winno się ono uczyć w szkole łotewskiej.-

3. Łotewszczenie Letgalji. "Pehdeja Brihdi" 199. /VIII.1934/: Po przewrocie z 15 maja odrodzenie narodowe rozpoczęło się również w Letgalji, gdzie mieszkańcy cały czas byli polonizowani i rusyfikowani. "Polacy" i "białorusini" zaczynają powoli powracać do swej łotewskiej narodowości. W gminie pustkińskiej /pow. dyneburski/ ksiądz polonizator Tabor przeniesiony został do Krasławia. Na jego miejsca mianowany został Łotysz ksiądz Romanowski. Łotyszom zezwolono obecnie modlić się w kościele w języku ojczystym.-

4. Wizyta kawalerzystów polskich w Rydze. "Leta" /z 19.VIII.1934/: Na międzynarodowe zawody hippiczne, jakie się mają odbyć w Rydze 26-30 sierpnia przybędzie polska ekipa, złożona z 6-ciu oficerów z majorem Antoniewiczem na czele. Ta sama ekipa uczestniczyć będzie w zawodach w Tallinie, jakie się mają odbyć od 4 do 10 września.-

5. **Letgalja w cyfrach.** "Jaunakas Zinas" Nr.184 /VIII.1934/: Letgalja zajmuje 15.680 km.kw., czyli 29% terytorjum Łotwy i liczy 540 tys.ludności, czyli 24% ogółu ludności Łotwy. Pod względem narodowym ludność Letgalji składa się z 308 tys.Łotyszów /57%/ i 232 tys. innych narodowości /Rosjan, Polaków, Żydów/. -

6. **Handel zagraniczny Łotwy.** "Brihva Zeme" 190. /VIII.1934/: Z Anglią zawarła Łotwa pakt handlowy, który przyczyni się do ożywienia stosunków handlowych. Na podstawie paktu flota łotewska transportować będzie węgiel kamienny, którego większość będzie nabywana w Anglii. ze względu na zrównanie się cen węgla angielskiego i polskiego. Nowy pakt handlowy gwarantuje łotewskim produktom rolnym rynek angielski.

Z Francją nie podpisano jeszcze paktu handlowego, natomiast 5 maja r.b. podpisano prowizoryczną próbną umowę handlową na 6 miesięcy. W ciągu tego okresu wyjaśnia się dane handlu łotewsko-francuskiego, które stanowić będą podstawę traktatu.-

Z Sowietami podpisano jeszcze w 1933 r. pakt, który przewiduje bilans netto handlu wzajemnego. W ciągu I-go półrocza r.b. łotewski bilans handlowy z Sowietami był pasywny. Rosja czyni jednak kroki w kierunku wyrównania tego bilansu.

Z Niemcami prowadzone są rokowania gospodarcze. Perspektywy eksportu łotewskiego do Niemiec są niezłe w związku z nieurodzajem w Niemczech. Jednak nie uda się bez rekompensat ze strony Łotwy podnieść na rynku niemieckim ceny na łotewskie produkty.-

Handel z Estonją odbywa się w sposób zadawalniający.

Handel z Litwą w ciągu I-go półrocza r.b. kształtował się dla Łotwy pasywnie. Z tego względu należy myśleć o rewizji traktatu handlowego. Trudność w rokowaniach stanowią rozbieżności danych statystycznych, wysuwanych przez oba państwa.

Handel z Polską kształtuje się dla Łotwy w dalszym ciągu niezwykle pasywnie. Umowa, aby stosunek eksportu i importu wyraził się jak 1 do jednego, dotyczyła tylko poszczególnych wypadków, a nie całokształtu transakcyj. Ze względu na te okoliczności handel Łotwy z Polską bardzo znacznie się obniżył.

Z Finlandją handel łotewski rozwijać się nie może, gdyż ceny produkcji w Finlandji są o wiele niższe, niż w Łotwie.

Naogół biorąc, rozwój łotewskiego handlu zagranicznego krępuje zła organizacja kupiectwa łotewskiego, brak aktywności kupców i t.p.

7. **Sprawy sądowe byłych posłów sejmowych.** "Jaunakas Zinas" Nr.185 /VIII.1934/: Po likwidacji sejmu ułożono listę wszystkich posłów sejmowych, którzy dopuścili się wykroczeń wobec ustaw, a nie byli wydani sądom. Takich spraw wytoczono ok.70-ciu. Sąd rozpocznie rozpatrywanie tych spraw we wrześniu r.b.

8. **Ulepszanie kolei łotewskich.** "Jaunakas Zinas" Nr.187 /VIII.1934/: Zarząd kolei łotewskich podjął roboty związane z ulepszaniem toru kolejowego na linii Dyneburg-Ryga. Roboty te polegają głównie na zmianie szyn, która umożliwi wzmożenie szybkości pociągów do 90 km. na godzinę.-

9. **Rozwój gospodarczego życia Łotwy.** "Jaunakas Zinas" 187. /VIII.1934/: Według danych statystycznych, gospodarcze życie Łotwy przejawia wzrost. Budżet państwowy w ciągu pierwszych trzech miesięcy wykazał 32,1 milj.łatów dochodów i 31,5 milj.łatów wydatków. Przemysł zatrudniał w styczniu 73.288 robotników, zaś w czerwcu 86.943 robotników. W porównaniu z rokiem ubiegłym liczba robotników wzrosła o 18,6%. Bilans handlu zagranicznego się poprawił. Tranzyt towarów przez Łotwę w ciągu 6-ciu miesięcy wyraził się cyfrą 172 tys.tonn. Pieniędzy w obiegu było wkońcu lipca 95,6 milj.łatów. Wkłady w Banku Łotewskim w ciągu I-go półrocza wzrosły w porównaniu z rokiem ubiegłym o 20,2%.Liczba protestowanych weksli i bankructw ciągle maleje.-

10. **Tranzyt polski do Rygi.** "Brihva Zeme" Nr.190. /VIII.1934/: Jak komunikuje konsul łotewski w Wilnie p.Donas, wileńska Izba Handlowa żywo interesuje się podniesieniem gospodarczym Wileńszczyzny. W związku z tem ma być rozstrzygnięta sprawa tranzytu polskiego do portów łotewskich, w pierwszym rzędzie do Rygi.-

